

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovilijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni odbor contra samoslovenskim javnim napisom v Ljubljani.

IV.*)

Zadnjič našli smo stvarne pomisleke, ki se morajo urivati pravniku zoper opravičenost prežalostnega sklepa kranjskega deželnega odbora večine, reprezentovane po pangermanu Schafferju in pa po toli uglednih slovenskih rodoljubih Deteli in Papežu. — Čakali smo navlaš teden dni, da bi dali prilike številnim trobilom te specifično kranjske koalicije, zavrniti naše stvarne protirazloge — a zaman smo čakali. Liki zid molčé vsa ta glasila političnega lakajstva; a tudi „Slovenec“, ki je dosihdob še vsdkar branil narodno prepričanje slovenskih Detel in Papežev, to pot ni našel besede v obrambo teh slovenskih — mož. To se nam vidi posebno značilno in — recimo iskreno — veselo znamenje, da se tudi nekaternikom v konservativnem taboru odpirajo oči. In še nekaj drugega nam dokazuje to splošno molčanje na naše stvarne ugovore, to namreč, da tistega sklepa ni rodila morda kaka posebna pravniška rahločutnost, kakoršne pri imenovanih gospodih sploh nismo bili opravičeni domnevati, temveč da je govorilo tu le srce!

Saj je imel referent pravnik doktor Papež pravokrepen prejudic, kateri bi bil moral po našem ponižnem mnenju zlasti kranjskemu deželnemu odborniku biti merodaven. Kakor smo namreč že zadnjič omenili, pritožili so se svoj čas Celjski Slovenci zoper odrekanje dvojezičnih uličnih napisov od strani Celjskega mestnega zastopa tudi na deželni odbor štajerski. Po glasu § 64. dež. zak. z dné 21. januarja 1867 ima deželni zbor štajerski prav isto nadzorovalno pravico nad avtonomno občino Celjsko, kakor kranjski deželni odbor nad avtonomno občino Ljubljansko. Slučaj je torej tu do pičice isti, kakor v Ljubljani. In kaj je storil tačas deželni odbor štajerski? Zavrnil je pritožbo Celjskih Slovencev, češ, da je določevanje uličnih napisov avtonomna zadeva občine, v katero se niti deželni zbor nima umešavati. In ta odločba zadobila je pravno moč, akoprav so

*) Glej št. 196, 197 in 198 „Slov. Naroda“.

se Celjski Slovenci pritožili še na upravno sodišče. — To je torej tisti jedini prejudic, na kateri se je zamogel opirati naš deželnozborski referent. Človek, kateri nima toliko v glavi, kakor gospod dr. Papež, sodil bi torej po svoji priprosti pameti, da to, kar je bila za štajerske Slovence pravica, tudi ne more biti krivica za kranjske Nemce. A drugače kremen-značaj narodni, gosp. dr. Fran Papež, po neprevidni milosti naroda slovenskega deželni odbornik kranjski in drugače g. Oton Detela, ki se ima poleg milosti vladarjeve le narodni stranki zahvaliti, da sedi danes na kuruličnem stolu v deželnem dvorcu. Ta dva uzorna narodnjaka se tudi to pot nista ozirala navzdol na trpeči svoj narod; kakor vsikdar gledala sta v svetem strahu le navzgor, kjer kraljuje v meglenih višavah gospod baron Hein, in polna tistega slepega respekta pred vsakim „višjim“, ki je nekaternikom že prirojen, sprejela in izvedla sta germanaki aksijom, da je za ubogi jezik slovenski še dosti predobro to, kar bi bila v nebo kričeča krivica za nemški jezik. Srce, hrepenče po solncu vladne milosti, je govorilo in tako se je zgodilo, da so na slovenskih tleh slovenske roke zgradile giljotino — samoslovenski Ljubljani. Tužna nam majka! . . .

Mi danes žalibog še ne vemo, kako stališče zavzema nasproti temu nepozabnemu — činu svojih članov generalni štab naše klerikalne stranke, a toliko vemo, da vse, kar čuti slovenski, občuteva ta čin kot neizbrisani madež v zgodovini slovenski. Mogoče je bilo morda, smatrati iz taktičnih razlogov nekoristnim sklep mestnega zbora za upepljavo samoslovenskih napisov, a nemogoče je priznavati slovensko mišljenje onemu, ki se je dal uporabljati za krvnika proti — Slovincu. Madeža, s katerim sta onečistila vsak svoj zarjaveli narodni ščit slovenska poslanca Detela in Papež, tega madeža ne more izbrisati nobena „Leonina“ in devet sežnjev pod zemljo skriti bi se morala pred sodbo narodnega ostracizma.

Sedaj dana je naši klerikalni stranki prilika, lepša nego kedaj, da dokaže in pokaže krepkost svojega narodnega čutenja, glede katerega ne manjka po Slovenskem nevernih Tomažev. Glasno in jasno naj pové, da se s takim postopanjem ne identifikuje

in da ni bila njena volja, ako so slovenske roke aramtno tlako delale nemčuraki koaliciji. To naj stori in važen korak bo storjen k sporazumljenji in k slogi. Mi gorimo za pošteno slogo, a z ljudmi, katerim po lastni krivdi ne gre več častno ime slovenski mož, s takimi ljudmi je pobratimstvo nemogoče! V kraj torej ž njimi, ki so največja ovira narodni slogi in katerim bo prej ali slej zvenel po ušesih glas naroda, oznanjajoč, da je tudi zanje prišel — sodni dan.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 6. septembra.

Volitve na Koroškem.

Listi javljajo, da so združeni nemški konservativci in Slovinci se zjedini, da postavijo kot kandidata za deželnozborski mandat kmetških občin Sv. Mohor-Trbiž-Podklošter posestnika Huberja, nemškonacionalni list „Freie Stimmen“ pa kandidujejo župana Petra Bergerja v Kirchbachu. Levičarski listi priznavajo sami, da nacionalni kandidat nima upanja na zmago.

Državnozborska volitev v Brnu.

Brnski Nemci, nacionalci in levičarji, so se končno zjedini, gledé kandidata za državnozborski mandat mesta Brna in postavili kot takega veleobrtnika Friderika Wannicka. Obe stranki ga reklamujeta zase, faktum je, da so njegovo kandidaturo sprožili nacionalci, ker je Wannick njih stranki dosti ljubši, kakor Chlumecký. Da so pa morali levičarji se zadovoljiti s kandidatom, ki bi levo krilo njihove stranke pomnožil in torej oslabil prevlado Chlumeckega, da so morali pristopiti tako kandidaturu v najzanesljivejšem svojem okraju, to ilustruje prav značilno njihov položaj.

Poljaki in levičarji.

Zgodovina koalicije se je obogatila za jako zanimivo epizodo. Finančni minister in vodja nemške leveice pl. Plener je obiskal gališko dež. razstavo v Lvovu. Poljaki so ga jako laskavo vzprejeli in mu priredili lepe ovacije. To so zmatrali levičarski listi kot dokaz, da se je Plenerju posrečilo doseči namen, kateri ga je pripeljal v Lvov, združiti levičarje in Poljake, ustanoviti poljsko levičarsko večino v državnem zboru in izločiti konservativce iz koalicije. Radost v levičarskem taboru je bila nepopisna ali ohladila se je kmalu. Komaj je Plener zapustil Lvov, zakričal je zbor poljskih listov: Nikdar levičarsko-

LISTEK.

Lady Hilda.

(Roman, angleški spisala Ouida.)

VI.

(Dalje)

— Čemu zdvajate? Vaše dežele bogastvo je neizcrpljivo, vaš narod je marljiv, podjeten in od narave pameten, vaša zemlja rodi, komaj da ste se je dotaknili; skoro v vsakem malem mestu, v vsaki vasi se vidijo umotvori kakor nikjer drugod. —

— Bog me varuj, ne zdvajam. Navdaja me trdna nadeja, prešinja me pa tudi moreči strah, da morda vender ne utečemo usodi. Nevedni kmetje so se stari svoji veri odtujili, pa nimajo sedaj nikake moralne zasloabe. Stari običaji so pozabljeni, stare svetinje se zaničujejo — novih pa ni. Javna služba se zmatra navadno za sredstvo izkoriščati in odirati narod; novo načelo prerrojene italijanske družbe sirove „zaslužiti novce, če moreš, pošteno, na vsak način pa glej, da jih zaslužiš“. Lakomnost, razuzdanost, zanemarjanje vsa, kar je lepo in krasno, oskrunjevanje starin — to so novodobna prekletstva, spremiljajoča napredek. Vse to ima prebujeni narod pred

oči, to so jedini cilji njegovi, jedini njegovi ideali. — Oprostite gospa, reče po kratkem molku, pozabil sem, da sem dolgočasen, ali nesrečniku, ki ne more ničesar storiti, bodi vsaj dovoljeno povedati, da ni vse tako, kakor bi moralo biti.

— Zanimam se za Vas, reče Hilda in ga pogleda tako živo, kakor še ni pogledala nobenega moža. Kako je na Vašem posestvu, kakšni so Vaši ljudje?

Njegovo lice se razvedri.

— Moji ljudje me ljubijo, reče s tihim glasom. Za svoje posestvo sicer ne morem dosti storiti, a ljudje, ki žive tam, so srečni in zadovoljni, in to je tudi nekaj.

— Ali ni to vse, vzdihne lady Hilda. Oaa, ki je mogla izpolniti vsako svojo željo, še ni vedela, kaj je zadovoljnost.

— Pojdiva, oglejva si ples, nadaljuje po kratkem molku, sicer pride Mila in naju vpraša, če sva izvedela za Bismarckovo smrt, ko govoriva tako resno.

Šla je ž njim v plesalnice, kjer se je zbralo toliko gledalcev, da sta se komaj prerinila skozi gnečo. Plesalci so plesali četvorko, a tako hitro, tako ognjevito, da je bila močno podobna kankanu.

Zlasti madame Mila in lady Featherleigh sta se odlikovali po smelosti korakov. Oponašali sta ples šimpanza iz zadnje operete na veliko radost gledalcev, ki so jima živahno ploskali, prav kakor v gledališču.

Nesreča je bila, da so navzočniki baš v trenutku, ko je Mila napravila najsmelejši skok, obruli glave, da vidijo lady Hilda, ki se je bila pokazala pri vratih, v spremstvu svojega belega musketirja.

Hilda je bila brez dvoma najlepša žena na tem plesu. Zatemnela je vse, kakor pristen demant steklene, a večino navzočnih možkih je s svojo lepoto tako očarala, da ni nihče več gledal na rudeče čevljičke, katere je Mila vzdigovala visoko v zrak.

„Pavel napreduje“ govorili so nekateri njegovi znanci. Jedni so že predlagali stave, da ga lady Hilda vzame, drugi so zopet trdili, da se ona le igra: mnenja so bila različna, dan je bil torej razlog čim večjim stavam.

Hilda je bila že preveč vajena, da so jo ljudje povsod, kamor je prišla, pozorno ogledovali, in se ni nikdar za to brigala, ali jo kdo občuduje in kaj se vse o njej govori. Z della Rocco pod pazduho se vedeč je hodila po dvorani, se ž njim pogovarjala in naposled sedla v majhen, s kamelijami skoro po-

